

RAPORT O STANIE GMINY BORZECHÓW za 2024 rok

I. WSTĘP

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.). Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Borzechów w roku 2024, w tym w szczególności realizację polityk, programów i strategii oraz uchwał Rady Gminy.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Obszar i podział administracyjny

Gmina Borzechów zajmuje obszar 6746,5 ha. Jest jedną z najmniejszych gmin w powiecie lubelskim, a także w województwie lubelskim.

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 5916,1 ha, co stanowi 87,7 % powierzchni. Lasy zajmują 645,3 ha, co przekłada się na niski wskaźnik lesistości terenu Gminy (poniżej 10%).

W skład Gminy wchodzi 21 miejscowości: Białawoda, Borzechów, Borzechów-Kolonia, Dąbrowa, Dobrowola, Grabówka, Kaźmierów, Kępa, Kępa Borzechowska, Kępa-Kolonia, Kłodnica Dolna, Kłodnica Górna, Ludwinów, Łączki-Pawłówek, Łopiennik, Majdan Borzechowski, Majdan Radliński, Majdan Skrzyniecki, Osina, Ryczydół i Zakęcie. Tworzą one 19 sołectw.

2. Ludność

Tab. Nr 1: Liczba stałych mieszkańców Gminy Borzechów wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

Lp.	Miejscowość	Kobiety	Mężczyźni	Razem
1.	BIAŁAWODA	29	26	55
2.	BORZECHÓW	219	200	419
3.	BORZECHÓW-KOLONIA	191	175	366
4.	DĄBROWA	66	54	120
5.	DOBROWOLA	59	49	108
6.	GRABÓWKA	42	38	80
7.	KAŹMIERÓW	47	49	96
8.	KĘPA	102	98	200
9.	KĘPA BORZECHOWSKA	92	103	195
10.	KĘPA-KOLONIA	150	146	296
11.	KŁODNICA DOLNA	191	184	375
12.	KŁODNICA GÓRNA	144	125	269
13.	LUDWINÓW	96	120	216
14.	ŁĄCZKI-PAWŁÓWEK	68	65	133
15.	ŁOPIENNIK	149	148	297
16.	MAJDAN BORZECHOWSKI	40	56	96
17.	MAJDAN RADLIŃSKI	55	59	114
18.	MAJDAN SKRZYŃECKI	70	84	154
19.	OSINA	53	47	100
20.	RYCZYDÓŁ	28	21	49
21.	ZAKĘCIE	21	15	36
	OGÓŁEM	1912	1862	3774

Na dzień 31 grudnia 2024 roku teren Gminy zamieszkiwało 3774 osób. W ciągu ostatniego roku liczba ludności zmniejszyła się o 14 osób. Utrzymuje się tendencja spadkowa liczby mieszkańców Gminy, wskaźnik ujemnego przyrostu naturalnego wyniósł 0,37 %.

W ciągu roku urodziło się 35 dzieci (o 3 więcej niż w roku poprzednim), w tym 20 dziewczynek i 15 chłopców. W tym okresie zmarło 40 osób, w tym 20 kobiet i 20 mężczyzn. W związek małżeński wstąpiło 26 mieszkańców, przy czym na terenie Gminy zostało zawartych 11 związków małżeńskich.

Gęstość zaludnienia w Gminie Borzechów wynosi niewiele ponad 56 osób na 1 km².

Największa liczba ludności zamieszkuje w miejscowościach: Borzechów (419 osób), Kłodnica Dolna (375), Borzechów-Kolonia (366), Łopiennik (297) i Kępa-Kolonia (296).

Wśród mieszkańców Gminy minimalną przewagę liczebną posiadają kobiety, które stanowią 50,66 % ogólnej liczby ludności Gminy. Proporcje między liczbą mężczyzn a liczbą kobiet wykazują nieznaczne różnice w poszczególnych miejscowościach. Dysproporcje między liczbą kobiet i mężczyzn występują również w poszczególnych grupach wiekowych, zmieniając się od przewagi mężczyzn najmłodszych do znacznej przewagi kobiet w grupie powyżej 65 lat (tab. Nr 2).

Tab. Nr 2: Struktura ludności wg wieku - stan na dzień 31 grudnia 2024 r.

	poniżej 18 lat	18 – 65 lat	powyżej 65 lat
Kobiety	388	1147	377
Mężczyźni	428	1170	264
OGÓŁEM	816	2317	641

3. Gminne jednostki organizacyjne:

- Urząd Gminy Borzechów
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Rasławskiego w Borzechowie
- Szkoła Podstawowa im. Obrońców Polskości w Kłodnicy Dolnej
- Przedszkole w Borzechowie
- Gminna Biblioteka Publiczna w Borzechowie – samorządowa instytucja kultury.

III. GOSPODARKA FINANSOWA GMINY

1. Dochody Gminy

Dochody ogółem

24 330 886,81 zł

wykonane w 2024 r.

+8,42%

do roku 2023

Dochody ogółem na mieszkańca

6 446,98 zł

wykonane w 2024 r.

+7,28%

do roku 2023

Dochody bieżące na mieszkańca

5 638,87 zł

Dochody majątkowe na mieszkańca

808,10 zł

Wartość wskazuje na skuteczność działań w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje.

Dochody własne na mieszkańca

1 119,83 zł

Wartość wskazuje na poziom samodzielności finansowej jednostki i poziom elastyczności budżetu.

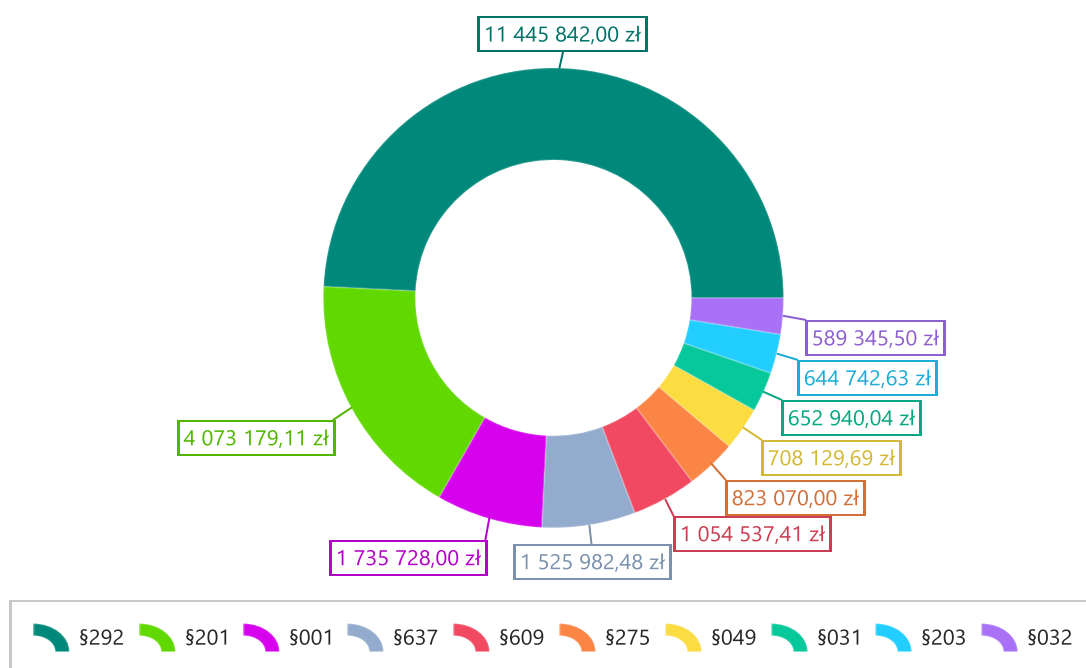
Dochody unijne na mieszkańca

124,34 zł

Wartość wskazuje na aktywność jednostki w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

Najważniejszym źródłem dochodów Gminy Borzechów w 2024 roku były subwencje ogólne z budżetu państwa. Wpływy w kwocie 11 445 842,00 zł stanowiły 47,04 % wszystkich dochodów Gminy. Pięć najistotniejszych pozycji po stronie dochodowej budżetu Gminy składa się łącznie na 81,52 % wszystkich wpływów. Najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy Borzechów w 2024 roku były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 1 735 728,00 zł i generowały 7,13 % wpływów do budżetu. Istotnymi źródłami dochodów własnych gminy były również wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw, wpływy z podatku od nieruchomości oraz wpływy z podatku rolnego, wykonane odpowiednio w wysokości 708 129,69 zł, 652 940,04 zł i 589 345,50 zł.

Wykres 1: 10 głównych źródeł dochodów GMINY BORZECHÓW w 2024 roku

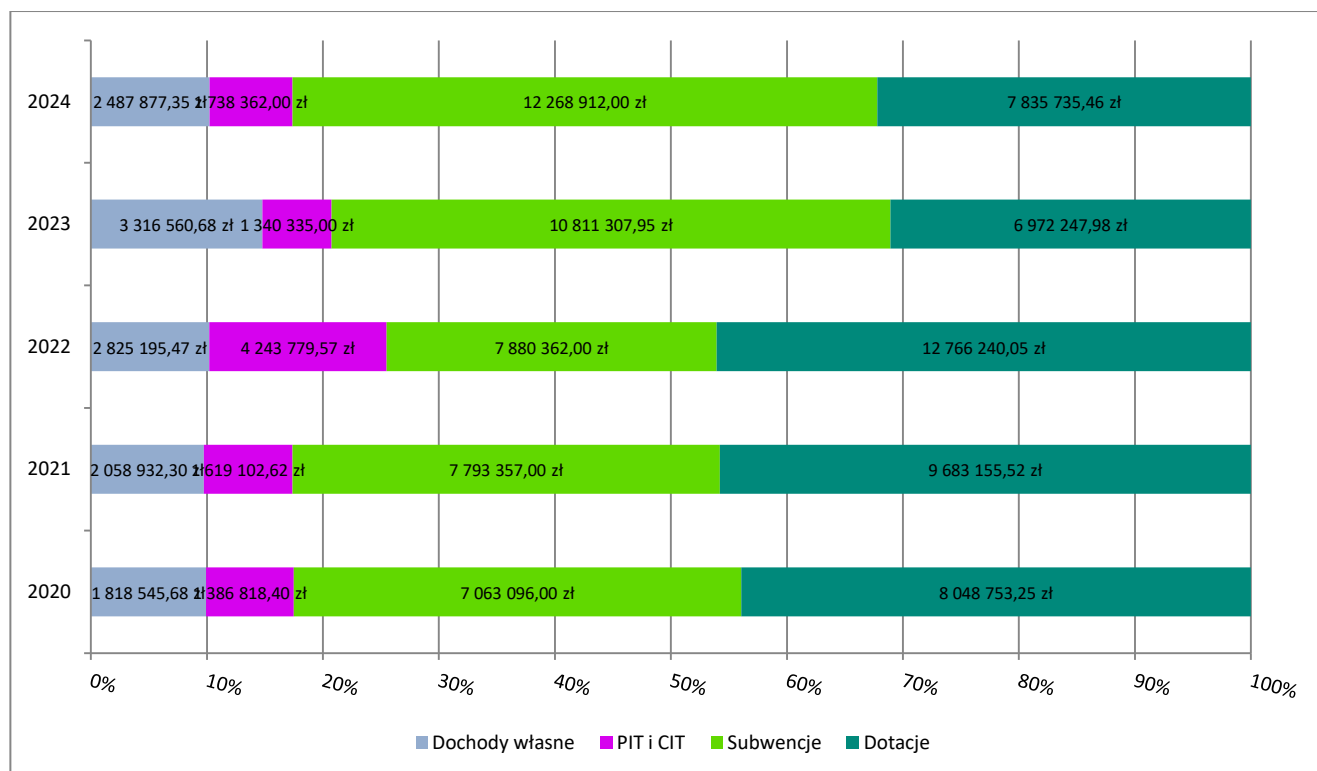
Tab. Nr 3: Dochody GMINY BORZECHÓW w 2024 roku

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	11 445 842,00
201	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	4 073 179,11
001	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	1 735 728,00
637	Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	1 525 982,48
609	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	1 054 537,41
275	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	823 070,00

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	708 129,69
031	Wpływy z podatku od nieruchomości	652 940,04
203	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	644 742,63
032	Wpływy z podatku rolnego	589 345,50
625	Dotacja celowa w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	469 255,22
050	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	110 704,39
048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	64 265,87
097	Wpływy z różnych dochodów	61 823,24
066	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	51 630,58
033	Wpływy z podatku leśnego	49 447,43
075	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	42 036,11
246	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	33 308,20
046	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	25 738,71
069	Wpływy z różnych opłat	24 099,83
210	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	20 413,83
041	Wpływy z opłaty skarbowej	17 269,00
236	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	17 105,06
218	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	14 316,58
091	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	14 140,57
027	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	12 901,50
034	Wpływy z podatku od środków transportowych	12 442,00
271	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	12 000,00
064	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	6 249,60
036	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	5 299,00
092	Wpływy z pozostałych odsetek	4 720,26
002	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	2 634,00
083	Wpływy z usług	2 499,97
095	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	2 000,00
035	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	1 089,00

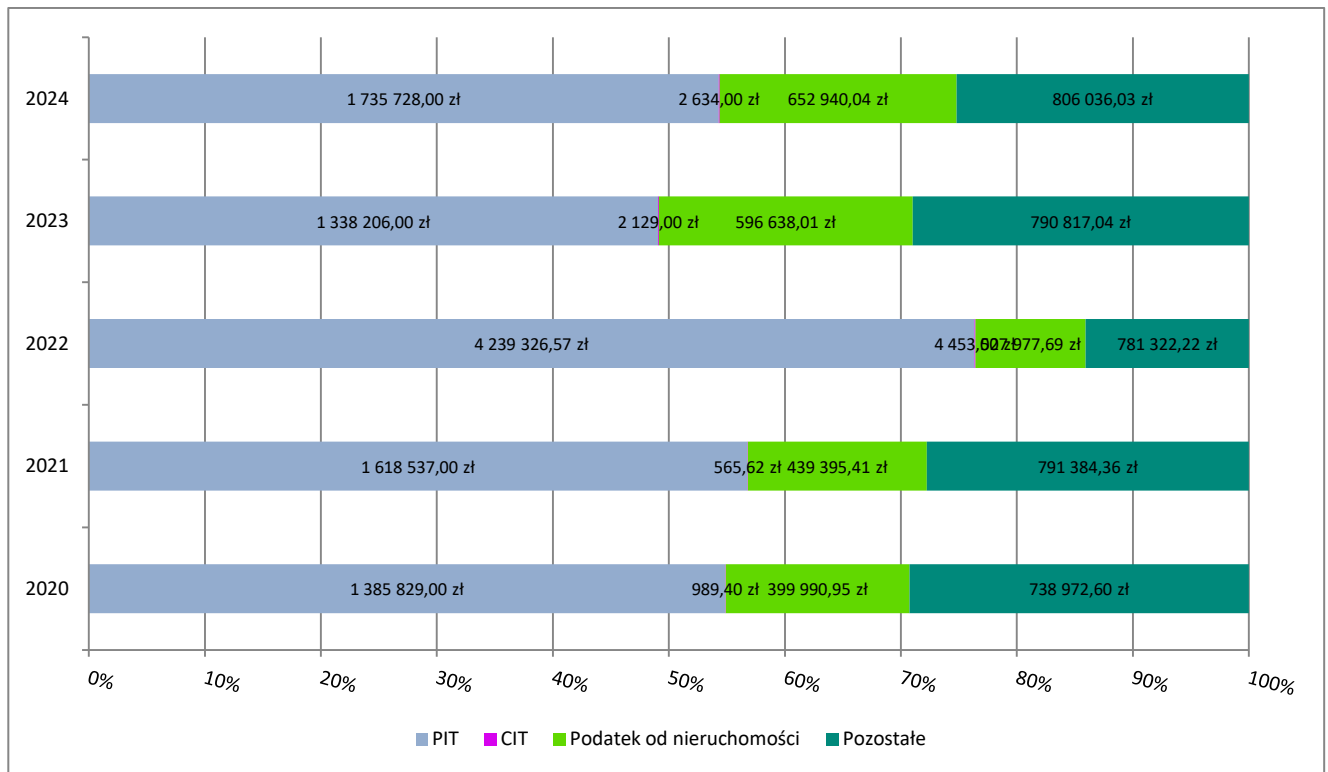
Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
202	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,00
205	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	0,00
206	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	0,00
269	Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw	0,00
	Razem	24 330 886,81

Wykres 2: Dochody GMINY BORZECZÓW wg kategorii w 2024 roku w porównaniu do lat 2020-2023

*z uwagi na pośredni charakter w ramach zestawienia z dochodów własnych wydzielono PIT i CIT

Wykres 3: Dochody podatkowe GMINY BORZECHÓW wg kategorii w 2024 roku w porównaniu do lat 2020-2023

Łączny koszt skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w 2024 roku: 1 149 928,45 zł.

Łączny koszt udzielenia ulg i zwolnień podatkowych w 2024 roku: 61 613,97 zł.

Udział dotacji inwestycyjnych w dochodach ogółem

12,53%
+ 0,27 pp.
 do roku 2023

W strukturze dochodów budżetowych Gminy Borzechów w 2024 roku znalazły się dotacje inwestycyjne. Wartość wykonanych dotacji w 2024 roku wyniosła 3 049 775,11 zł, z czego 469 255,22 zł było środkami pochodzącymi z budżetu środków europejskich.

2. Wydatki Gminy

Wydatki ogółem

26 554 841,55 zł

wykonane w 2024 r.

+20,01%

do roku 2023

Wydatki ogółem na mieszkańca

7 036,26 zł

wykonane w 2024 r.

+18,74%

do roku 2023

Wydatki bieżące na mieszkańca

5 290,49 zł

Wartość wskazuje na poziom środków, jaki przeznaczano na realizację zadań bieżących jednostki.

Wydatki majątkowe na mieszkańca

1 745,76 zł

Wartość wskazuje na poziom nakładów na realizację inwestycji oraz przyjęte priorytety w zakresie realizacji zadań własnych.

Środki własne na inwestycje

837 184,38 zł

Wartość nadwyżki operacyjnej pomniejszona o spłatę długu. Wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Wydatki zrealizowane z dofinansowaniem

1 931 512,28 zł

Wartość wydatków zrealizowanych z udziałem środków zagranicznych i z RFPL oraz RFIL. Świadczy o aktywności JST w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania.

W 2024 roku Gmina Borzechów najwięcej środków przeznaczyła na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania. Wykonano je na poziomie 7 991 238,13 zł, co stanowiło 30,09 % wydatków Gminy. Znaczący udział w strukturze odegrały wydatki zrealizowane w ramach administracji publicznej. Na realizację zadań z tego zakresu wydatkowano łącznie 6 345 498,66 zł, co stanowiło 23,90 % wydatków Gminy. Wydatki z zakresu rodziny zrealizowano na poziomie 3 121 898,21 zł, co stanowiło 11,76 % wydatków Gminy. Wydatki z zakresu rolnictwa i łowiectwa wykonano w wysokości 2 016 623,92 zł, co stanowiło 7,59 % wydatków Gminy, natomiast w ramach kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wydatkowano 1 525 827,76 zł, co stanowiło 5,75 % wydatków Gminy.

Należy zauważyć, że Gmina Borzechów zrealizowała wydatki bieżące na oświatę w wysokości 8 012 238,13 zł. Natomiast subwencję oświatową otrzymała na poziomie 5 133 216,00 zł. Oznacza to, że pokrycie wydatków oświatowych subwencją oświatową stanowiło 64,07 %. Warto zwrócić uwagę, że Gmina Borzechów zrealizowała inwestycje na kwotę 6 588 514,23 zł. Zestawiając to z otrzymanymi dotacjami w wysokości 3 049 775,11 zł, należy wskazać, że pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło 46,29 %. Szczegóły dotyczące wydatków Gminy Borzechów przedstawia tabela Nr 4.

Tab. Nr 4: Wydatki GMINY BORZECHÓW w 2024 roku

Dział	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
801	Oświata i wychowanie	7 991 238,13
750	Administracja publiczna	6 345 498,66
855	Rodzina	3 121 898,21
010	Rolnictwo i łowiectwo	2 016 623,92
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 525 827,76
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 248 263,88
852	Pomoc społeczna	1 081 355,97
926	Kultura fizyczna	858 512,61
600	Transport i łączność	850 846,10
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	804 035,78
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	226 525,55
757	Obsługa długu publicznego	212 143,78
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	121 427,00
851	Ochrona zdrowia	58 500,20
758	Różne rozliczenia	28 340,00
710	Działalność usługowa	28 044,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	21 000,00
720	Informatyka	14 760,00
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00
	Razem	26 554 841,55

Zadłużenie Gminy Borzechów

2 509 014,00 zł

na koniec 2024 r.

-15,99%

do roku 2023

Zadłużenie na mieszkańca

664,82 zł

na koniec 2024 r.

-16,88%

do roku 2023

Wynik budżetu ogółem

-2 223 954,74 zł

Określa nominalną różnicę pomiędzy wysokością uzyskanych dochodów i zrealizowanych wydatków.

Wynik budżetu bieżącego

1 314 784,38 zł

Wartość wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Zadłużenie w stosunku do dochodów

10,31%

Wartość wskazuje na udział kwoty długu w dochodach budżetowych.

Koszt obsługi długu

212 143,78 zł

Wartość wydatków na zapłatę odsetek.

Kwota długu w 2024 roku zmniejszyła się z poziomu 2 986 614,00 zł do poziomu 2 509 014,00 zł.

IV. REALIZACJA STRATEGII, POLITYK I PROGRAMÓW

A. Realizacja inwestycji gminnych

DROGOWNICTWO

Infrastruktura drogowa to priorytet wśród zadań inwestycyjnych Gminy. W 2024 roku zrealizowano zadania:

- przebudowa drogi gminnej nr 107380L w Łopienniku – I etap: utwardzenie podłoża i położenie nawierzchni asfaltowej o szerokości 3,5 na odcinku 900 m. bieżących oraz utwardzenie poboczy
- budowa drogi gminnej nr 107375 L w miejscowości Kępa: utwardzenie podłoża i położenie nawierzchni asfaltowej o szer. 1,8 m na odcinku 1.800 m. bieżących oraz utwardzenie poboczy
- remonty bieżące dróg gminnych wykonane materiałem kamiennym - dostawa wraz z rozłożeniem za pomocą równiarki kruszywa łamanego w ilości 1.480 ton.

OŚWIATA, SPORT, REKREACJA, SŁUŻBA ZDROWIA

- Zakup działki o powierzchni 0,2753 ha w Borzechowie-Kolonii, w ramach programu „Aktywny Maluch” z przeznaczeniem na budowę placu zabaw oraz parkingu – na potrzeby Klubu Malucha planowanego do utworzenia w 2025 r.
- Rozpoczęcie budowy sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej im. Obrońców Polskości w Kłodnicy Dolnej.

GOSPODARKA KOMUNALNA, OCHRONA ŚRODOWISKA

- Dofinansowywanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Udzielenie dotacji na odnawialne źródła energii (piece, panele słoneczne i fotowoltaiczne).

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Przeprowadzono prace modernizacyjno-remontowe w strażnicach OSP na terenie Gminy:

- OSP w Borzechowie – malowanie ścian, remont zaplecza kuchennego
- OSP w Kłodnicy Dolnej – wymiana części instalacji elektrycznej, montaż klimatyzacji, malowanie pomieszczeń
- OSP w Łopienniku – montaż klimatyzacji, wymiana części instalacji elektrycznej, malowanie pomieszczeń, wykonanie posadzki i podłogi
- OSP Dobrowola-Ryczydół – montaż klimatyzacji
- OSP w Ludwinowie – ocieplenie poddasza pianą natryskową, montaż klimatyzacji
- OSP w Białawodzie – malowanie pomieszczeń, wykonanie posadzki i podłogi
- OSP w Kępie – montaż klimatyzacji
- OSP w Łączkach-Pawłótku – wykonanie altany przy budynku.

INFRASTRUKTURA KUBATUROWA

- Przebudowa zdegradowanego budynku komunalnego w Borzechowie, przeznaczonego na cele społeczne. Przeniesiono do niego siedzibę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borzechowie oraz Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej.

W ramach inwestycji zostały przeprowadzone wewnętrzne i zewnętrzne generalne prace remontowe z wymianą instalacji elektrycznej, gazowej i sanitarnej oraz przystosowaniem pomieszczeń, montaż windy zewnętrznej, zagospodarowanie terenu oraz wyposażenie wnętrza budynku.

- Modernizacja budynku administracyjnego Urzędu Gminy – częściowa wymiana instalacji elektrycznej, częściowa wymiana podłóg, malowanie ścian, montaż klimatyzacji, zakup mebli biurowych.

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Udzielenie pomocy finansowej Powiatowi Lubelskiemu na funkcjonowanie lokalnego transportu zbiorowego na trasie:

- Białawoda – Borzechów – Bełżyce
- Bełżyce – Łączki – Niedzwica Duża.

B. Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Borzechów

Gmina Borzechów przystąpiła do opracowania dokumentu pn. **Strategia Rozwoju Gminy Borzechów do 2030 roku**. Celem opracowania Strategii jest wskazanie kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, potencjału lokalnego, a także wyzwań wynikających z uwarunkowań zewnętrznych, w tym dokumentów strategicznych szczebla krajowego i regionalnego.

Dokument ten będzie podstawą do planowania i realizacji działań inwestycyjnych oraz społecznych w najbliższych latach, a także umożliwi ubieganie się o środki zewnętrzne, w tym fundusze unijne.

W 2024 r. zostały przeprowadzone konsultacje społeczne, podczas których mieszkańcy, przedstawiciele organizacji społecznych, przedsiębiorcy oraz wszystkie zainteresowane strony mogły zgłaszać swoje opinie, potrzeby i pomysły dotyczące rozwoju naszej Gminy. Przyjęcie dokumentu Strategii nastąpiło w roku 2025, po przeprowadzeniu ponownych konsultacji społecznych.

C. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Borzechów oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Borzechów

W 2024 roku Gmina Borzechów rozpoczęła działania związane z opracowaniem **Planu Ogólnego Gminy Borzechów**, który zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, zastąpi dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Na podstawie art. 13i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Rada Gminy Borzechów podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego. Dokument ten będzie podstawowym aktem planistycznym na poziomie gminy, określającym ramy dla sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz podstawy dla wydawania wypisów i wyrysów o warunkach zabudowy.

W ramach rozpoczętych prac:

- przeprowadzono analizę uwarunkowań przestrzennych, demograficznych i środowiskowych,
- ogłoszono zbieranie wniosków od mieszkańców, instytucji i innych interesariuszy,
- przygotowano harmonogram prac planistycznych oraz zaplanowano konsultacje społeczne,
- nawiązano współpracę z jednostką urbanistyczną odpowiedzialną za opracowanie projektu planu ogólnego.

Przystąpienie do opracowania planu ogólnego stanowi istotny krok w kierunku zrównoważonego rozwoju przestrzennego gminy, zapewniając większą przejrzystość planowania i możliwość skuteczniejszego zarządzania przestrzenią w perspektywie długofalowej.

D. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Borzechów na lata 2014 – 2032

Program został przyjęty uchwałą Nr XXXIV/199/14 Rady Gminy Borzechów z dnia 07 listopada 2014 r. Celem Planu jest oczyszczenie terenu Gminy z azbestu poprzez stopniową jego utylizację, która będzie skutkować wyeliminowaniem negatywnego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców oraz na stan środowiska.

W 2024 r. na podstawie naboru wniosków na odbiór i utylizację wyrobów zawierających azbest, zlecono wykonanie zadania: Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Borzechów poprzez odbiór, transport i utylizację od mieszkańców Gminy Borzechów. Wartość umowna zadania wyniosła 37.900,69 zł. W ramach zadania dokonano odbioru i utylizacji 87,08 Mg eternitu zawierającego azbest, co w znaczącym stopniu umniejszyło jego stan na terenie gminy.

E. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Borzechów

Uchwałą Nr XIII/86/16 Rada Gminy Borzechów z dnia 18 maja 2016 r. przyjęła plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Borzechów, który przewiduje:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20 %,
- zwiększenie udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł do 20 %,
- redukcję zużycia energii pierwotnej o 20 %.

W ciągu roku nie odnotowano przekroczenia norm zanieczyszczenia powietrza pyłem PM 10. Porównując wyniki pomiarów obserwuje się nieznacznie wyższe stężenie pyłów w rejonie Borzechowa niż w rejonie Kłodnicy.

W roku 2024 nie odnotowano także przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu drogowego. Wiąże się to z faktem, że Gmina nie posiada na swoim terenie dróg krajowych, wojewódzkich ani dróg szybkiego ruchu.

Na terenie Gminy brak też zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska. Gmina ma charakter rolniczy. Największe zakłady to: Przedsiębiorstwo „IGORD” – Jerzy Podgórski, piekarnia w Borzechowie, stacja paliw w Kłodnicy Dolnej oraz sklepy handlowe. Skala produkcji w tych zakładach jest stosunkowo niewielka.

Gmina nie posiada informacji o emisji zanieczyszczeń gazowych takich jak: dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla i dwutlenek węgla.

F. Gospodarka odpadami komunalnymi

Gmina Borzechów własnym staraniem prowadzi działania związane z gospodarką odpadami komunalnymi. Na 2024 rok Gmina zawarła roczną umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z firmą wyłonioną w postępowaniu przetargowym.

Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęte były nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości niezamieszkałe.

Opłata miesięczna naliczana była od każdej osoby zamieszkującej nieruchomość. Natomiast w przypadku nieruchomości niezamieszkałej miesięczna opłata wnoszona była od zadeklarowanej ilości pojemników i worków.

Z pobieranych opłat Gmina pokrywała koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, który obejmuje koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Na terenie Gminy w 2024 roku odebrano od mieszkańców 649,007 ton odpadów.
Statystycznie na 1 osobę przypadało:

- 96,91 kg odpadów zmieszanych,
- 49,03 kg odpadów segregowanych,
- 60,15 kg odpadów dostarczonych do PSZOK-u.

Na 1 mieszkańca średnio przypadało ogółem 206,09 kg odpadów, co stanowi wzrost o 35,54 kg/os. względem roku poprzedniego.

Za 2024 rok Gmina osiągnęła wymagane poziomy recyklingu odpadów.

F. Inne działania w zakresie ochrony środowiska

1. Gospodarka wodno-ściekowa

Urząd Gminy prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych na nieczystości, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie Gminy znajdowało się:

- 194 przydomowych oczyszczalni ścieków
- 858 zbiorników bezodpływowych (szamb).

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Urząd Gminy sukcesywnie przeprowadza obligatoryjne kontrole w zakresie wywozu nieczystości ciekłych: czy właściciele nieruchomości mają podpisane umowy z firmą asenizacyjną i posiadają rachunki za wywóz ścieków. W 2024 roku przeprowadzono kontrolę w odniesieniu do 221 właścicieli nieruchomości.

W 2024 roku oddano do użytku 101 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków, których budowa była dofinansowana z budżetu Gminy (dotacje celowe na podstawie uchwały Nr XXX/201/22 Rady Gminy Borzechów określającej zasady i tryb udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków). Kwota dofinansowania do budowy przydomowej oczyszczalni ścieków wynosiła 12.000 zł.

2. Proekologiczne źródła ciepła

Gmina udzieliła 31 dotacji na zakup i montaż proekologicznych źródeł ciepła i urządzeń odnawialnych źródeł energii, w tym na:

- 2 układy fotowoltaicznych
- 13 zestawów solarnych do podgrzewania wody
- 15 pieców gazowych do ogrzewania mieszkań
- 1 piec elektryczny.

Dotacje w kwocie 3 000,00 zł udzielane były w oparciu o zapisy uchwały Nr XXX/190/18 Rady Gminy w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy na realizację zadań polegających na instalacji proekologicznych źródeł ciepła i urządzeń odnawialnych źródeł energii w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Borzechów, zmienionej w 2020 r. uchwałą Nr XIII/84/20.

3. Oczyszczanie terenu

Gmina utrzymuje 80,4 km dróg gminnych.

Utrzymanie dróg, ulic, 12 placów zabaw i 29 przystanków komunikacji publicznej. w okresie letnim obejmuje:

- oczyszczanie ulic, chodników, przystanków i placów zabaw,
- koszenie poboczy, pasów zieleni wraz ze zbieraniem trawy,
- zbieranie i wywożenie odpadów zgromadzonych w rowach i koszach ulicznych,
- malowanie i konserwowanie ławek ustawionych przy chodnikach.

Zakres prac wykonywanych w okresie zimowym obejmuje:

- odśnieżanie ulic oraz podległych chodników i przystanków,
- zwalczanie gołoledzi, lodowicy i śliskości pośniegowej,
- opróżnianie koszy ulicznych.

4. Utrzymanie zieleni

Prace związane z utrzymaniem terenów zieleni obejmowały następujące czynności:

- utrzymywanie klombów i rabat,
- dokonywanie nasadzeń krzewów i kwiatów na klombach i rabatach,
- pielęgnacja żywopłotów,
- utrzymanie ławek i koszy przydrożnych w estetycznym wyglądzie.

5. Realizacja programu „Czyste Powietrze”

Na podstawie zawartego porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie Gmina realizuje program „Czyste powietrze”, który ma na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. W ramach warunków porozumienia w siedzibie Urzędu Gminy funkcjonuje punkt konsultacyjno-informacyjny, którego zadaniem jest m.in.:

- udzielanie informacji o Programie osobom zainteresowanym
- wsparcie mieszkańców w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie oraz pomoc przy rozliczaniu przyznanego dofinansowania i wypełnianiu wniosków o płatność
- podejmowanie działań mających na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami i przedstawienie im korzyści z udziału w Programie
- prowadzenie działań propagujących Program.

W 2024 roku za pośrednictwem Urzędu Gminy, przy pomocy pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego, do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie zostało przekazanych 14 wniosków o dofinansowanie inwestycji ze środków Programu oraz 13 wniosków o płatność.

G. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Borzechów

Program ma na celu zapobieganie bezdomności zwierząt poprzez zapewnienie im miejsca w schronisku oraz opieki weterynaryjnej, a także zmniejszenie populacji zwierząt bezdomnych.

Na realizację zadań określonych w Programie na 2024 roku wydzielono w budżecie Gminy kwotę 45 000 zł. Środki te przeznaczono na: opłatę za zapewnienie miejsca w schronisku dla bezdomnych zwierząt, sterylizację, kastrację i uśpienie ślepych miotów oraz na dożywianie bezdomnych zwierząt. Środki te systematycznie co roku ulegają zwiększeniu, ze względu na koszty związane z obsługą schronisk (w tym energia, paliwo, żywność, leki).

H. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnień Behawioralnych na lata 2022-2025

Program został zatwierdzony przez Radę Gminy Borzechów uchwałą Nr XXV/175/22 z dnia 9 marca 2022 r.

Na realizację Programu wydzielono w budżecie kwotę 75 000 zł, są to środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które przeznaczono:

- przeciwdziałanie narkomanii 24 000,00 zł,
- przeciwdziałanie alkoholizmowi – 51 000,00 zł.

W trakcie 2024 r. na realizację Programu wydatkowano kwotę 54 376 zł, co obrazuje tabela Nr 5.

Tab. Nr 5: Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii

Lp.	Wydatek	Kwota w złotych
1.	Wynagrodzenie członków GKRPA (8 spotkań)	5 965,10
2.	Wynagrodzenie lekarzy orzeczników: psychiatra i psycholog w sprawie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego	2 000,00
3.	Koszty sądowe za złożone wnioski do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich	600,00
4.	Programy profilaktyczne dla dwóch szkół podstawowych z podziałem na grupy wiekowe, koncerty i spektakle	8 000,00
5.	Zakupy dla szkół i przedszkola, tj. książki, zestawy do malowania, uzupełnienie sprzętu sportowego, nagrody w konkursach szkolnych, pomoce dydaktyczne.	12 749,22
6.	Materiały profilaktyczne, ulotki, plakaty, filmy poglądowe dla młodzieży.	6 949,00
7.	Dofinansowanie imprez rekreacyjno – sportowych	21 276,88
8.	Usługa dla sprzedawców edukacyjno – szkoleniowa w 8 punktach	960,00

Działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borzechowie w zakresie kierowania na leczenie odwykowe

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie odwykowe jest dobrowolne.

W przypadkach kiedy osoba uzależniona nadużywa alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizuje nieletnich, zakłóca spokój lub porządek publiczny. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich wydaje postanowienie o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Postępowanie w tej sprawie Sąd wszczyna na wniosek prokuratora lub Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2024 r. do Sądu Rejonowego w Kraśniku Komisja skierowała 6 wniosków, z postępowań prowadzonych na podstawie wniosków od:

- członków rodziny -1
- Zespołu Interdyscyplinarnego - 4
- Policji Puławy – 1.

Komisja w trakcie prowadzonych postępowań przesłuchiwała 4 osoby podejrzane o nadużywanie alkoholu i 7 świadków.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024 r. wydała 1 postanowienie w sprawie opinii wniosku o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach sprzedaży alkoholu.

Na przestrzeni roku GKRPA odbyła 8 wizyt w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy. Nie stwierdzono żadnych uchybień.

Na zlecenie Komisji we wrześniu 2024 r. przeprowadzone zostało szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych przez „Centrum Profilaktyki i Reedukacji Atelier” w ośmiu punktach sprzedaży.

I . Program współpracy Gminy Borzechów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok

Gmina Borzechów realizuje postanowienia ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, gdzie przedstawione są generalne zasady współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Organizacje pozarządowe, tzw. III sektor, są partnerem władz samorządowych stymulującym rozwój naszej gminy. Silne organizacje pozarządowe biorą udział w realizowaniu dialogu społecznego, pobudzają aktywność i zaangażowanie mieszkańców. Powierzenie organizacjom pozarządowym zadań społecznych zwiększa efektywność i skuteczność ich realizacji. Dlatego stymulowanie rozwoju III sektora leży w interesie każdego samorządu.

Organizacje pozarządowe kształtują poczucie osobistej przynależności i zaangażowanie w realizację celów społecznych oraz przyczyniają się do budowy silnej więzi między obywatelami. Współpraca samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi jest jednym z istotnych zadań administracji samorządowej. Najważniejszą kwestią jest budowanie

partnerstwa i wzmacnianie aktywności lokalnej, co zwiększa skuteczność zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy Borzechów.

Organizacje stają się nie tylko wykonawcami zadań, lecz także ich inicjatorami. Budowa partnerskich relacji z trzecim sektorem oraz wspieranie aktywności pożytku publicznego stanowi istotny element polityki lokalnej samorządu.

Na terenie Gminy Borzechów na koniec 2024 roku zarejestrowane były 25 organizacje pozarządowe, podejmujące współpracę z Gminą, w tym:

- 11 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej
- 2 stowarzyszenia zwykłe
- 1 klub sportowy (działający w formie stowarzyszenia)
- 11 Kół Gospodyń Wiejskich.

Program współpracy Gminy Borzechów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok został przyjęty uchwałą Nr XXXV/249/23 Rady Gminy Borzechów z dnia 1 grudnia 2023 r. Głównym celem Programu współpracy było zaspokajanie potrzeb mieszkańców Gminy poprzez realizację zadań publicznych Gminy we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Przyjęcie Programu współpracy poprzedzone było konsultacjami z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie Gminy Borzechów.

Na dofinansowanie realizacji zadań publicznych ujętych w Programie w budżecie Gminy na 2024 rok zabezpieczono środki finansowe w kwocie 102.000 złotych.

WSPÓŁPRACA O CHARAKTERZE FINANSOWYM

W 2024 roku Gmina Borzechów zlecała realizację zadań na podstawie umowy, z zastosowaniem: trybu konkursowego oraz trybu pozakonkursowego (tzw. „małe granty”).

Tryb konkursowy

W drodze otwartego konkursu ofert Gmina zleciła realizację zadania „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w 2024 roku”. Jego realizatorem był Gminny Klub Sportowy „PERŁA” Borzechów. W ramach tego zadania podejmowane były następujące działania:

- organizacja szkolenia sportowego w sekcji piłki nożnej dla drużyn seniorów i drużyn młodzieżowych
- współorganizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych
- udział w rozgrywkach międzyklubowych poza Gminą.

Na realizację tego działania Gmina przekazała kwotę 85.000 zł.

Po okresie realizacji zadania publicznego Klub Sportowy „PERŁA” Borzechów rozliczył się zgodnie z umową, składając kompletne sprawozdanie zarówno merytoryczne, jak i finansowe, w terminie oraz na drukach zgodnych z obowiązującymi wzorami dokumentów sprawozdawczych.

Tryb „małych grantów”

W trybie tzw. małych grantów (z pominięciem otwartego konkursu ofert) przyznano 9 dotacji w łącznej kwocie 14.000 zł na realizację zadań ujętych w tabeli Nr 6.

Tab. Nr 6: Wykaz wniosków o dotacje udzielane w trybie „małych grantów”

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Kwota wnioskowana	Kwota udzielonej dotacji	Kwota wykorzystanej dotacji
Działalność w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego					
1.	Stowarzyszenie „Centrum Artystyczne Teatr w Remizie” w Łączkach-Pawłównu	Spektakl teatralny – „Sceny, które nie weszły”	3.500 zł	0 zł* *(wycofano ofertę)	0 zł
Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych					
2.	Koło Gospodyń Wiejskich w Majdanie Borzechowskim	„Festyn Rodzinny w Majdanie Borzechowskim”	1.500 zł	1.500 zł	1.500 zł
3.	Koło Gospodyń Wiejskich „Z przytupem” w Ryczynie	„Tradycyjny Piknik – sierpień 2024”	1.500 zł	1.500 zł	1.500 zł
4.	Koło Gospodyń Wiejskich „Dobrowianki” w Dobrowoli	„Dożynki Parafialne – sierpień 2024”	1.500 zł	1.500 zł	1.500 zł
5.	Koło Gospodyń Wiejskich „Ze sMAKiem” w Borzechowie	„Rozbudowa zaplecza gospodarczego na spotkanie integracyjno-kulturalne”	2.000 zł	2.000 zł	2.000 zł
6.	Koło Gospodyń Wiejskich „Działaczki z Kępskiej paczki” w Kępie	„Kulinarne degustacje – warsztaty kulinarne”	1.500 zł	1.500 zł	1.500 zł
7.	Koło Gospodyń Wiejskich „PSZCZÓŁKI” w Kłodnicy Górnej	„Integracja mieszkańców wsi – popularyzacja KGW”	1.500 zł	1.500 zł	1.500 zł
8.	Koło Gospodyń Wiejskich „MIÓD MALINA” w Ludwinowie	„II Piknik integracyjny – Kraina wokół Ludwinowa	1.500 zł	1.500 zł	1.500 zł

9.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kłodnicy	„Naucz się ratować innych” – Bądź Strażakiem	1.500 zł	1.500 zł	1.500 zł
10.	Koło Gospodyń Wiejskich w Kłodnicy Dolnej	„Kulinarne smaki regionu”	1.500 zł	0 zł* (odmowa przyznania dotacji)	0 zł
11.	Koło Gospodyń Wiejskich „Babeczki z naszej wioseczki” w Kępie-Kolonii	„Warsztaty Bożonarodzeniowe”	1.500 zł	1.500 zł	1.500 zł
ŁĄCZNIE			14.000 zł	14.000 zł	14.000 zł

Podsumowanie:

W okresie sprawozdawczym:

1. złożono 12 ofert, w tym:
 - w trybie konkursowym - 1
 - w trybie pozakonkursowym – 11
2. podpisano 10 umów na realizację zadań, na łączną kwotę **99.000 zł**
3. ogłoszono 1 konkurs ofert, w którym rozdysponowano 85.000 zł
4. liczba unieważnionych konkursów – 0
5. udzielono 9 dotacji w trybie tzw. małych grantów na łączną kwotę 14.000 zł
6. liczba wycofanych ofert – 1
7. liczba rozwiązanych umów – 0.

DZIAŁALNOŚĆ POZAFINANSOWA

Oprócz udzielania pomocy finansowej w postaci dotacji na realizację zadań publicznych prowadzono też współpracę pozafinansową z organizacjami pozarządowymi, w tym:

- zamieszczanie na stronie internetowej Urzędu Gminy Borzechów zapowiedzi wydarzeń organizowanych przez organizacje pozarządowe, a także publikowano relacje z ich przeprowadzenia,
- promocja działalności organizacji pozarządowych w lokalnej gazecie,
- udzielanie pomocy merytorycznej i technicznej w związku z realizacją przez organizacje pozarządowe zadań publicznych,
- przekazywanie informacji organizacjom pozarządowym o planowanych szkoleniach, organizowanych przez różne instytucje,
- współdziałanie w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł niż budżet Gminy Borzechów.

V. REALIZACJA STRATEGII I PROGRAMÓW W ZAKRESIE OPIEKI SPOŁECZNEJ

Polityka społeczna Gminy ma na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, wyrównywanie szans oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców. Jedną z podstawowych dziedzin w tym zakresie jest pomoc społeczna.

Pomoc społeczna udzielana jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz aktów wykonawczych do ustawy.

W ramach pomocy społecznej świadczone są:

- świadczenia materialne: zasiłki stałe (10), zasiłki okresowe (11), zasiłki celowe pieniężne (22),
- świadczenia w naturze, np. posiłki, artykuły żywnościowe,
- praca socjalna,
- działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,
- interwencje w rodzinach, w których występują dysfunkcje.

Tab. Nr 7: Powody udzielania pomocy rodzinom w 2024 roku

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN
Ubóstwa	24
Długotrwała lub ciężka choroba	16
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	18
Bezrobocie	14
Alkoholizm	12
Niepełnosprawność	16
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9
Bezradność w sprawach opiekuńczo.-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – w tym rodziny niepełne	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – w tym rodziny wielodzietne	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa- w tym potrzeba ochrony wielodzietności	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2
Przemoc domowa	1
Zdarzenie losowe	1

Źródło: Dane GOPS w Borzechowie

W ramach realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeniach z funduszu alimentacyjnego w 2024 roku zostały przyznane świadczenia wykazane w tabeli Nr 8.

Tab. Nr 8: Wykaz świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość rodzin/ świadczeniobiorców
1.	Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	127 rodzin
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	65 osób
3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	2 rodzin
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	45 opiekunów
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka „becikowe”	11 rodzin
6.	Świadczenie rodzicielskie	6 rodzin
7.	Fundusz alimentacyjny	12 rodzin

Źródło: Dane GOPS w Borzechowie

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie realizował następujące strategie i programy:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2028

Strategia została przyjęta uchwałą Nr XX/146/21 Rady Gminy Borzechów z dnia 30 czerwca 2021 r.

Program Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borzechów to spójna koncepcja rozwojowa Gminy w perspektywie długotrwałych relacji i współpracy. Wypracowana w drodze konsensusu stała się dokumentem rzeczywistych dążeń, poprzez przyjęte i realizowane cele strategiczne. Misją Strategii jest podniesienie poziomu życia ludności do standardów europejskich przez pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych. Natomiast głównymi priorytetami (celami szczegółowymi) działań są:

1. wyrównywanie szans życiowych osób starszych i niepełnosprawnych,
2. wsparcie rodzin (opieka nad dzieckiem i rodziną),
3. ograniczanie skali bezrobocia oraz negatywnych jego skutków,
4. ograniczanie problemu uzależnień oraz jego skutków.

Odbiorcami Strategii są mieszkańcy Gminy Borzechów, w szczególności osoby i rodziny potrzebujące pomocy i wsparcia z powodu: ubóstwa, bezrobocia, uzależnienia, problemów opiekuńczo – wychowawczych, bezradności życiowej rodzinnej i społecznej, niepełnosprawności, długotrwałej choroby i przemocy domowej. Realizacja strategii możliwa była dzięki integracji i współpracy wielu podmiotów, które przyczyniły się do wzrostu jakości życia oraz spadku liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zrealizowane zadania w ramach strategii przynoszą systematyczne efekty. Działania przewidziane w strategii umożliwiają podniesienie jakości życia dzięki oferowanym właściwym formom wsparcia i aktywizacji w środowisku lokalnym. Istotne jest jednak skoordynowanie i intensyfikacja działań nakierowanych na wykorzystanie zarówno potencjału samej Gminy, jak i szans zewnętrznych.

2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Borzechów na lata 2023-2027

Program został przyjęty uchwałą Nr XXXIII/234/23 z dnia 29 czerwca 2023 roku.

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, natomiast głównymi założeniami programu jest:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Natomiast głównym zadaniem programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i przeciwdziałanie temu zjawisku oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy oraz w podejmowaniu działań wobec sprawców. Problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest wielowymiarowa dlatego w ramach Programu realizowane są zadania mające na celu ochronę ofiar przemocy w rodzinie oraz działania do osób stosujących przemoc w rodzinie. Przemoc w rodzinie wiąże się z różnymi problemami tj.: bezrobocie, zaburzenia psychiczne, uzależnienia od alkoholu, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto realizacja programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób stosujących przemoc, zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych, bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

W ramach realizacji programu w 2024 roku pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borzechowie brali udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracach grup diagnostyczno - pomocowych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań zespołu należy integrowanie i koordynacja pracy wszystkich podmiotów wchodzących w skład zespołu. Zespół podejmuje działania profilaktyczne, interwencyjne, diagnozuje sytuacje rodziny oraz podejmuje działania mające przeciwdziałać zjawisku przemocy. GOPS Borzechów prowadzi obsługę biurową zespołu oraz pracownicy biorą czynny udział w pracach merytorycznych. Zespół interdyscyplinarny w 2024 roku odbył 6 posiedzeń, na których powołał 25 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, które prowadziły postępowania w indywidualnych przypadkach i dokumentowały podjęte działania, w wyniku założonych 8 formularzy „Niebieskiej karty A”.

3. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Borzechów na lata 2024 - 2026

Program został przyjęty uchwałą Nr XXXVIII/271/24 Rady Gminy Borzechów z dnia 4 kwietnia 2024 r.

Wytyczne zawarte w Programie realizowane były m. in. poprzez działania profilaktyczne zapobiegające powstawaniu w rodzinie sytuacji kryzysowych wymagających interwencji, tj.:

- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin,

- objęcie opieką kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, które otrzymały informację, że ich dziecko posiada ciężkie wady wrodzone,
- działania profilaktyczne zapobiegające uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, udzielanie pomocy w przezwyciężaniu tych problemów,
- skuteczne reagowanie w sytuacjach kryzysowych już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia,
- przeciwdziałanie niedożywionym dzieciom,
- zabezpieczanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny,
- wspieranie rodziny w funkcjach wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych,

Stworzony system pomocy zakłada, że wsparcie skierowane będzie do całej rodziny, a nie wyłącznie do poszczególnych jej członków. Tylko taki rodzaj pomocy doprowadzić może bowiem do trwałych zmian w rodzinie i przeciwdziałania wyuczonej bezradności. Wsparcie rodziny ma służyć odbudowie i podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Priorytetem wspierania rodziny jest stworzenie jej odpowiednich warunków rozwoju przy wykorzystaniu jej własnych możliwości i zasobów, a nie wyręczanie w pełnieniu podstawowych funkcji.

Celem głównym Programu jest stworzenie spójnego systemu wsparcia i pomocy rodzinie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w Gminie Borzechów. Realizowane w ramach programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie. Pracując z rodziną dysfunkcyjną należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Diagnozowanie, zarówno problemów z jakimi borykają się rodziny w Gminie Borzechów, jak i posiadanych zasobów pozwala na wskazanie form pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie w 2024 r. wspierał rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w oparciu o założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026. W sytuacji, gdy GOPS poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny Ośrodka przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeśli wynika z niej konieczność podjęcia przez asystenta rodziny współpracy z rodziną, pracownik socjalny wnioskuję do Kierownika GOPS o jego przydzielenie. Również sąd, na mocy postanowienia, może zobowiązać rodziców małoletnich dzieci do współpracy z asystentem rodziny. Asystent rodziny pracuje w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwia dostosowanie godzin pracy do indywidualnych potrzeb rodziny, a pracę z rodziną prowadzi w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Celem pracy jest doprowadzenie do poprawy funkcjonowania i pozytywnych zmian w sytuacji życiowej, które zapobiegają umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej lub mają umożliwić powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

W ramach realizacji zadania Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie w roku 2024 zatrudnił 1 asystenta rodziny, w ramach umowy o pracę, który wspierał 11 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu roli opiekuńczo wychowawczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie współfinansował pobyt 2 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej oraz pobyt 1 dziecka w Rodzinnym Domu Dziecka.

4. Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

W 2024 roku w ramach programu objęto dożywianiem 33 dzieci/uczniów, których rodziny spełniały kryterium dochodowe ustalone uchwałą Nr XXXVII/263/24 Rady Gminy Borzechów z dnia 7 lutego 2024 roku, która podnosząc kryterium dochodowe, umożliwiła większej grupie rodzin skorzystać z powyższego programu. Wydatki na posiłki dla uczniów są finansowane w 80 % z budżetu Państwa, a w pozostałej części ze środków własnych Gminy. Przyznana pomoc w postaci dożywiania dzieci uzasadniana jest sytuacją życiową i materialną potwierdzaną treścią wywiadów środowiskowych, sporządzanych przez pracowników socjalnych świadczących pracę w terenie.

5. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2024

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie w 2024 roku współpracował z Lubelskim Zarządem Wojewódzkim Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Lublinie. W ramach współpracy Ośrodek weryfikował kryterium dochodowe i wydawał skierowania uprawniające do objęcia pomocą żywnościową najbardziej potrzebujące rodziny. Kryterium uprawniające do otrzymania skierowania w 2024 roku wynosiło: 1590 zł dla osoby w rodzinie oraz 2.056,40 zł dla osoby samotnie gospodarującej.

Skierowania w 2024 r. otrzymało 21 rodzin z terenu Gminy Borzechów.

6. Program Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością – edycja 2024

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie w 2024 r. przystąpił do realizacji programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2024”. Na ten cel pozyskano środki w kwocie 145.941,41 zł z Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Celem programu było:

- wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne;

- możliwość korzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym;
- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia;
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność;
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

Programem objętych było 9 osób niepełnosprawnych posiadających znaczny stopień niepełnosprawności, niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

W celu świadczenia usług w ramach programu zatrudniono na umowę - zlecenie 7 osób jako asystentów osób z niepełnosprawnością.

7. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024

Na realizację programu pozyskano środki w kwocie 11.234,67zł z Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Głównym celem Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024 było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności,

Usługa opieki wytchnieniowej polega na czasowym odciążeniu opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnosprawnymi od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, jak również zapewnieniu opiekunom czasu na odpoczynek i regenerację. Programem objęta została 1 osoba w tym: w tym 1 rodzic dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności.

8. Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027”

Celem programu jest dofinansowanie wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, w postaci dodatku motywacyjnego.

Za okres od 1 lipca 2024 do 31 grudnia 2024 roku z dotacji sfinansowano wypłatę dodatków dla pracowników, którzy uprawnieni byli do wypłaty zgodnie z zapisami programu, wraz z pochodnymi pracodawcy w kwocie 21.227,20zł.

9. Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”

Celem programu jest dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zatrudnionych na podstawie stosunku pracy przez jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy). Dofinansowanie jest realizowane w formie dodatku.

Za okres od 1 lipca 2024 do 31 grudnia 2024 roku z dotacji sfinansowano wypłatę dodatków dla asystenta rodziny wraz z pochodnymi pracodawcy w kwocie 6 460,39zł.

VI. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie Gminy funkcjonują trzy placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Borzechów: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Rasławskiego w Borzechowie, Szkoła Podstawowa im. Obrońców Polskości w Kłodnicy Dolnej wraz z Punktem Przedszkolnym oraz Przedszkole w Borzechowie. Wszystkie placówki dysponują dobrymi warunkami lokalowymi oraz bogatą bazą dydaktyczną, która jest systematycznie uzupełniana.

Tab. Nr 9: Liczba uczniów w szkołach podstawowych na dzień 31 grudnia 2024 r.

Szkoła	Liczba uczniów	Oddział przedszkolny	Punkt Przedszkolny	Razem
Publiczna Szkoła Podstawowa w Borzechowie	161	X	X	161
Szkoła Podstawowa w Kłodnicy Dolnej	107	14	19	140

Szkoły aktywnie włączały się w realizację projektów i programów mających na celu wszechstronny rozwój uczniów, korzystając ze środków pozabudżetowych. Również Przedszkole wykorzystywało możliwość pozyskania środków zewnętrznych dla wzbogacenia swojej oferty edukacyjno-wychowawczej.

Poniżej przedstawiono wykaz udziału poszczególnych placówek w programach i projektach o ponadlokalnym zasięgu.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Rasławskiego w Borzechowie

- Realizacja projektu „Rozwijaj kompetencje w gminie Borzechów” współfinansowanego ze środków EFS Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 priorytet X Lepsza edukacja
- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 (NPRCz 2.0) na lata 2021-2025; program rządowy mający na celu poprawę czytelnictwa w Polsce poprzez wsparcie bibliotek i promocję czytania.
- „Owoce i warzywa w szkole” – unijny program polegający na dostarczaniu dzieciom owoców i warzyw, mający na celu propagowanie wśród dzieci zdrowych nawyków żywieniowych.
- Ogólnopolski Program Profilaktyki Czerniaka - z udziałem uczniów klasy VII.
- „Mała książka – wielki człowiek” – w ramach projektu uczniowie klasy I otrzymali wyprawki czytelnicze.
- Udział w akcjach MEN: „Szkoła pamięta” – pielęgnowanie pamięci o zmarłych bohaterach naszej wolności, „Szkoła do hymnu”.

- „Aktywny powrót uczniów do szkoły” – program WF z AWF – obejmujący prowadzenie dodatkowych zajęć z wychowania fizycznego dla uczniów klas I – III (2 grupy zajęciowe).
- „Zapasy sportem wszystkich dzieci” – w ramach środków Polskiego Związku Zapaśniczego oraz środków pozyskanych z Ministerstwa Sportu realizowane były dodatkowe zajęcia zapaśnicze.
- Program „Szkolny Klub Sportowy” – jego celem jest rozwijanie sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu i młodzieży. W Szkole realizowane były dodatkowe zajęcia sportowe – SKS dla uczniów do czerwca 2024 r.
- Program stypendialny „Lubelskie wspiera uzdolnionych 2024-2025” Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 - udział wzięło 6 uczennic z klas IV-VIII.
- Realizacja programu „Odpal myślenie, nie wchodź w uzależnienie” – projekt profilaktyczny mający na celu zwiększenie świadomości w zakresie zagrożeń związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych.
- Projekt Fundacji Dbam o Mój Z@sięg „Szkoła odpowiedzialna cyfrowo” dla N, U, R – równowaga pomiędzy korzystaniem z nowych technologii, a świadomym tworzeniu więzi międzyludzkich.
- W ramach projektu rządowego „Podróże z klasą” zorganizowano 2-dniową wycieczkę Kraków - Wieliczka dla uczniów klas V, VI i VII.
- Realizacja programów profilaktyki uzależnień „Zło dobrem zwyciężaj” i „Co siejesz to zbierasz”.

Szkoła Podstawowa im. Obrońców Polskości w Kłodnicy Dolnej

- „Rozwijaj kompetencje w Gminie Borzechów” – projekt współfinansowany ze środków EFS, w ramach którego odbywały się zajęcia dodatkowe dla uczniów, zaplanowano wycieczkę i półkolonie, doposażenie Szkoły.
- „Podróże z klasą” – program finansowany przez MEN, dzięki któremu 40 uczniów klas starszych pojechało na dwudniową wycieczkę do Krakowa.
- „Narodowe czytanie” – polska akcja społeczna propagująca znajomość literatury narodowej, w której obszerne fragmenty dzieł odczytywane są publicznie, czytano w szkolnej bibliotece „Nad Niemnem”
- „Szkoła do hymnu” - inicjatywa Ministerstwa Edukacji i Nauki, która ma na celu upamiętnienie ważnych rocznic, wydarzeń i postaci historycznych.
- Żywe lekcje historii - Fundacja Niepodległości zaprosiła uczniów do udziału w tzw. żywych lekcjach historii realizowanych w ramach Programu Wsparcia Edukacji.
- Projekty:
 - Uniwersytet dzieci w klasie
 - Czyste powietrze wokół nas
 - Dzielne dzieciaki i ich sposoby na mikroby
 - Bieg po zdrowie
 - Uczeń bezpieczny w sieci

- Akademia bezpiecznego Puchatka
- Kubusiowi przyjaciele natury
- Aktywni błękitni – szkoła przyjazna wodzie
- Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci.
- „Godzina dla młodych głów” – w ramach którego odbyła się debata „Odpal myślenie nie wchodzi w uzależnienie” przygotowana i przeprowadzona przez uczniów kl. VII i VIII pod kierunkiem szkolnego psychologa. W debacie wzięło udział 10 przedstawicieli różnych instytucji. Informacje o debacie miały być zamieszczone na stronie Komendy Miejskiej Policji jako przykład dobrej praktyki
- W Szkole odbywały się spotkania profilaktyczne finansowane przez GKRPA

Przedszkole w Borzechowie

W roku szkolnym 2024/2025 placówka liczy 5 oddziałów: 3-latki, 4-latki, 5-latki i dwie grupy 6-latków. Jedna grupa objęta jest systemem 10-godzinym, dwie grupy systemem 8-godzinym, pozostałe 5-godzinym.

Na koniec 2024 r. Przedszkole obejmowało edukacją przedszkolną 103 dzieci.

Wdrażane projekty i realizowane programy:

- „Mały Miś w świecie literatury” - program, którego celem jest rozwijanie czytelnictwa we współpracy z biblioteką szkolną i publiczną oraz zachęcanie dzieci do obcowania z książką, jej bohaterami.
- „Mali wielcy odkrywcy” - program, oparty na idei nauki przez doświadczenie, ma na celu rozbudzenie wśród najmłodszych ciekawości świata oraz pasji do nauki poprzez angażujące i interaktywne zajęcia. Przedszkola, które zgłoszą się do programu, otrzymają scenariusze zajęć i wyjaśnienia badanych procesów bogate w ciekawe tematy i inspirujące doświadczenia.
- Ogólnopolski projekt edukacyjny: „Alfabet logopedyczny”.
- „Gotuj się na zmiany” – program edukacyjny stworzony, by uczyć dzieci dobrych nawyków żywieniowych i nie marnowania jedzenia w duchu zero waste. I etap konkursu zakończył się sukcesem – grupa zdobyła I miejsce i otrzymała talon w wysokości 500 zł.
- „Zdrowo – cyfrowo w przedszkolu” – projekt mający na celu podniesienie kompetencji cyfrowych nauczycieli przedszkolnych, nabycie umiejętności w zakresie wdrażania treści nt. higieny cyfrowej i bezpieczeństwa w Internecie, w tym z wykorzystaniem technologii cyfrowych oraz w zakresie sposobu kształtowania świadomości i postaw dzieci przedszkolnych oraz ich rodziców w tym obszarze (wartość pomocy dydaktycznych do uzyskania 6366,00 zł).
- „Serce za odwagę” – ogólnopolska akcja tworzenia kartek świątecznych.
- „Fioletowe serce” – ogólnopolska akcja, mająca na celu wsparcie wcześniaków.
- „Dwujęzyczny przedszkolak” – ogólnopolski program, który polega na wpłataniu języka angielskiego do codziennych czynności dziecka, zapewniając mu przy tym równoległe poznawanie dwóch języków.

Szkoły i przedszkole należą do największych pracodawców na terenie Gminy. Zatrudnienie w jednostkach przedstawia tabela Nr 10.

Tab. Nr 10: Zatrudnienie w placówkach oświatowych wg stanu na dzień 31.12.2024 r.

Placówka oświatowa	Nauczyciele		Pracownicy niepedagogiczni	
	Liczba osób	Liczba etatów	Liczba osób	Liczba etatów
Publiczna Szkoła Podstawowa w Borzechowie	19	15,38	11	10,5
Szkoła Podstawowa w Kłodnicy Dolnej	23	16,44	4	3,75
Przedszkole w Borzechowie	11	10,69	4	3,0

VII. BIBLIOTEKA

Gminna Biblioteka Publiczna w Borzechowie jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do rejestru. W jej skład wchodzi filia biblioteczna w Kłodnicy Dolnej, mieszcząca się w Szkole Podstawowej w Kłodnicy Dolnej. Biblioteka popularyzuje czytelnictwo, dba o rozwój kulturalny mieszkańców, promuje pamięć o przeszłości oraz jest miejscem spotkań społeczności lokalnej.

Na koniec 2024 roku księgozbiór Biblioteki liczył 21737 woluminów. W ciągu roku przybyło 1338 książek. Czytelnikami biblioteki są 782 osoby, które wypożyczyły 18081 książek i innych materiałów bibliotecznych. W ciągu roku zanotowano 9898 osób odwiedzających bibliotekę.

W 2024 r. odbywały się zajęcia w bibliotece: warsztaty malarskie, zajęcia wakacyjne dla dzieci, zajęcia czytelnicze i plastyczne. We wrześniu odbyła się kolejna odsłona „Narodowego Czytania”, czytano „Kordiana” Juliusza Słowackiego. Biblioteka realizowała projekt „Artystyczny Borzechów z historią w tle”, w ramach którego odbyły się 2 warsztaty genealogiczne, 2 warsztaty kulinarne, 3 warsztaty rękodzielnicze i 9 warsztatów malarskich, a na zakończenie wernisaż powstałych prac.

Przy Bibliotece działa Młodzieżowa Orkiestra Dęta, reprezentująca gminę podczas różnych uroczystości oraz Stowarzyszenie „U źródeł Chodelki”, które wspiera placówkę w jej działaniach.

Cały księgozbiór Biblioteki jest wypożyczany komputerowo. Czytelnicy mogą także rezerwować i prolongować książki. Biblioteka prowadzi wypożyczalnię międzybiblioteczną z możliwością wypożyczania książek z bibliotek uniwersyteckich oraz akcją „Książka na telefon”, skierowaną do osób starszych i chorych, które same nie mogą dotrzeć do biblioteki. W ramach tego działania bibliotekarze obsługiwali 8 osób, którym dostarczali książki do domu. W bibliotece jest nowoczesny sprzęt komputerowy i bezpłatnie można korzystać z Internetu, drukować i skanować. Bibliotekarze służą pomocą przy obsłudze komputera oraz

pomagają wypełniać i pisać różne dokumenty, np. życiorys, CV. Działalność biblioteki jest prezentowana w „Naszej Gminie Borzechów”, na stronie i blogu biblioteki, na fanpage oraz Instagramie. Biblioteka zbiera stare fotografie, które skanuje, a część zbiorów fotograficznych, dotyczących terenu gminy i okolicznych miejscowości można zobaczyć on-line w Cyfrowym Archiwum Tradycji Lokalnej i na wystawie stacjonarnej w siedzibie Biblioteki.

VIII. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Wójt jest organem wykonawczym Gminy. Do jego zadań należy m.in. wykonywanie uchwał Rady Gminy.

W 2024 roku Rada Gminy Borzechów podjęła 57 chwał. Wójt, zgodnie z art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym, przekazał wszystkie uchwały Rady Gminy do organów nadzoru, którymi są: w zakresie zgodności z prawem - Wojewoda Lubelski, a w zakresie nadzoru finansowego - Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie. Do RIO przekazano 33 uchwały. Wojewoda w trybie nadzorczy nie wydał żadnego rozstrzygnięcia nadzorczego w zakresie uchylenia przedstawionych uchwał..

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej, a uchwały stanowiące akty prawa miejscowego – również w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

Uchwały powierzone przez Radę Gminy do wykonania Wójtowi były realizowane zgodnie z dyspozycjami zawartymi w poszczególnych aktach, z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa.

Wójt wykonywał swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy i podległych jednostek organizacyjnych.

IX. PODSUMOWANIE

Przedstawiony Raport o stanie Gminy za 2024 rok skupia się – zgodnie z dyspozycją ustawową – głównie na zadaniach określonych w uchwałach Rady Gminy, w tym w aktach o charakterze strategicznym (strategie, polityki, programy). Rada Gminy może określić w drodze uchwały szczegółowe wymogi dotyczące raportu, taka uchwała jednak nie została podjęta. Z tego względu forma dokumentu i szczegółowość prezentowanych informacji została ustalona przez zespół opracowujący Raport.